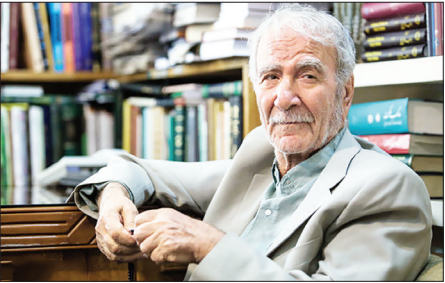

انتشار لوح فشرده فیلم جلسه بزرگداشت ابراهیمی دینانی

لوح فشرده بزرگداشت غلامحسین ابراهیمی دینانی در انجمن آثار و مفاخر فرهنگی منتشر شد. دراین جلسه که در سالن اجتماعات شهید مطهری این انجمن برگزار شد، چهره‌هایی چون حسن بختاری، غلامرضا اعوانی، منوچهر صدوقی‌سه‌ها، نجفقلی حبیبی، حسام‌الدین آشنا و سیداحمدرضا خضری به ایراد سخن پرداختند.

چهره روز

پیام فضلی‌نژاد، سردبیر سابق مجله عصراندیشه:

نیازمند واکاوی روشی هستیم که آوینی را آوینی کرد

راز ماندگاری یک متفکر، نقد کردن اوست. اگر سیدمرتضی آوینی نقد نشود، دیگر نشانی از مرتضی محبوب ما نخواهد ماند؛ مانند مطهری که اگر او نیز نقد نشود، اثری از آثارش نخواهد ماند، چنانکه رهبری در ۱۲ اردیبهشت ۷۲ در دیدار با خانواده ایشان گفتند اگر می‌خواهید مطهری بماند، باید به او اشکال بگیرید و سپس نقد جدی اش کنید، در غیر این‌صورت مطهری نیز مانند هر متفکری که از نقد مصون بماند، فراموش خواهد شد. بر همین مبنا، رهبری در ۲۱ شهریور ۷۵ در پیامی به کنگره مقدس اردبیلی تاسف می‌خورد که آرای مقدس اردبیلی نقد نشده و چون نقد نشده، شناخته نشده است. بنابراین اگر خواهان مانایی آوینی هستیم، نمی‌توانیم طالب نقد او نباشیم. منتقدان بزرگ‌ترین خدمت را به آوینی می‌کنند. در تفکر انتقادی، اصل بر «عدم تقلید» است و اگر اندیشه‌ای نقد نشود، تکامل نمی‌یابد و می‌میرد و در فقدان نقادی مستمر، تقلید از دیگر اندیشه‌ها رواج می‌یابد. وانگهی، اصل بر «فایده‌عام نقد» است؛ یعنی حتی اگر از اندیشه‌ای بخواهیم خوب «دفاع» کنیم، باید آن را نقد عمیق و دقیق کنیم و خودمان بر اندیشه‌مطلوب خود، اشکال و ایراد وارد کنیم. آوینی نیز قبول داشت که علم هرکس به اندازه سوالات اوست. خود او نیز به پرسش‌های بسیاری پاسخ داد اما پرسش‌های بسیاری را نیز بدون پاسخ گذاشت، چون تجربه او منحصراً به دورانی بود که هنوز انقلاب با اقتضائات جدید به‌نحور امروزین مواجه نشده بود. از این جهت، ما الزاما نیازمند بازگشت به تجربیات یا حتی دیدگاه‌های آوینی نیستیم، هرچند بسیاری از آنها نیز برای امروز منافع است اما بیش از آن نیازمند واکاوی روش آوینی هستیم؛ روش و خط‌مشی ای که آوینی را آوینی کرد. شاید اگر آوینی امروز در میان ما بود، ما را به سبب غفلت از هنر و اندیشه و ژورنالیسم حرفه‌ای سرزنش می‌کرد و سیاست‌بازی روزمره تلگرامی و توییتریان‌مان را به سخره می‌گرفت. او آدم کارهای جدی بود و عدول از روش اسلام در مواجهه با مخاطبان را برنمی‌تابید و حتماً ما را و حکومت را به صلابه می‌کشید که چرا از آن روش و منش عدول کرده‌ایم. به قول چرچیل، کسانی که نظرشان را عوض نمی‌کنند، هیچ‌وقت چیزی را تغییر نمی‌دهند. آوینی در تمام زندگی‌اش جرات این تغییر را داشت و برای همین همچنان و هنوز نیز اثرگذار و جذاب است.

قفسه

تاریخ فلسفه غرب «کنی» ترجمه می‌شود

مجموعه چهارجلدی تاریخ جدید فلسفه غرب با عنوان «A new history of Western philosophy» نوشته Anthony John Kenny Patrick ترجمه می‌شود. دو جلد اول این مجموعه با نام‌های «فلسفه قدیم» و «فلسفه وسطی» توسط سیدمسعود حسینی، جلد سوم با عنوان «ظهور فلسفه مدرن» توسط حسن امیری آراو آخرین جلد از این مجموعه با عنوان «فلسفه در دنیای جدید» توسط محمدرضا اسمخانی ترجمه خواهد شد. به گفته مترجمان کتاب، ناشر احتمالی این اثر نشر کرگدن خواهد بود. از آنتونی جان پاتریک کنی، کتاب‌های «اوپنیاس و فلسفه ذهن» (نشر علم)، «ایمان چیست؟» (شرکت نشر کتاب هرمس)، «تامس مور» (ماهی) نیز در بازار کتاب موجود است.

اخبار، یادداشت و گزارش‌هایی از اندیشه و آیین

جهانی‌شدن بشریت را به خطر انداخته است

ناصر فکوهی: جهانی‌شدن امروز به معنای بردن دولت‌های ملی زیر سلطه قدرت‌های مافیایی، دیکتاتورهای میلیاردی و شرکت‌های چندملیتی و ایجاد بالاترین حد از فشار و تهدید برای محیط‌زیست است. جهانی‌شدن امروز نه‌فقط در کوتاه‌مدت بلکه در میان و درازمدت زندگی کل بشریت را به خطر انداخته است.

چندی پیش کلیپی از سوی مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری باسخرانی دکتر امیر ناظمی‌اشسنی با عنوان «داری اشتباه می‌کنی کاپیتان!» منتشر شد که ظاهراً به نقش فرهنگ در حرکت جوامع به سوی موفقیت یا شکست می‌پردازد. پس از انتشار کلیپ، انتقادهایی به آن وارد شد، خصوصاً آقای دکتر شهاب اسفندیاری طی مطلبی منظم به بحث درمورد آن پرداخت و جوابیه‌ای نیز ناظر به مطلب ایشان، از سوی آقای ناظمی منتشر شد. در این نوشتار برآنیم تا پیرامون محتوای کلیپ مذکور و جوابیه آقای ناظمی نکاتی را ذکر کنیم:

این است که مطالعاتی در دهه ۹۰، علت نرخ بالای سوانح در پروازها، خطوط هوایی کراهی را وجود یک مانع فرهنگی و ارتباطی که ریشه در جامعه کره جنوبی دارد، دانسته‌اند. بالا بودن شاخص «فاصله قدرت» یعنی «میزان وجود سلسله مراتب و قدرت نابرابر» رایج در فرهنگ یک کشور، «زبان ارتباطی تمجیدگونه» و «عدم صراحت» باعث شده است تا کمک‌خلبان‌ها در موقعیت‌های لازم، اشتباهات کاپیتان را به او گوشزد نکنند و این امر باعث عدم واکنش مناسب در لحظات حساس شود. مثلاً کمک‌خلبان با اینکه متوجه اشتباه کاپیتان می‌شود، به علت احترام به او، خطای کاپیتان را گوشزد نمی‌کند. ظاهراً متن اصلی ایده کلیپ، از فصل هفتم کتاب Outliers^(۱) نوشته «ملکوم گلدول» - که نویسنده‌ای در حوزه موفقیت است- با تیتیر «ظریه‌قومی سقوط هواپیماها» گرفته شده است و خود گلدول نیز از کتاب محقق به نام هلمریش^(۲) تحقیقات گسترده‌ای در زمینه مسائل فرهنگی و آموزشی صنعت هواپیمایی انجام داده تا حدودی بهره برده است. در ادامه، آقای ناظمی نتیجه‌گیری کرده است که این مورد، می‌تواند در بافت‌های دیگر، از مدیریت دانشگاه تا حکمرانی و مسائل کلان جامعه مصداق داشته باشد و نتیجه عدم گفت‌وگو، چیزی است به نام «سقوط».

درمورد اعتبار این روایت ذکر چند نکته ضروری است. آقای ناظمی در جوابیه خود علاوه بر گلدول، به عنوان پشتوانه علمی نظر خود، به تحقیقات هلمریش به‌طور مستقیم و تا حدودی محقق به نام هافستد، اشاره می‌کند. مطالعاتی که مرجع اصلی ایده کلیپ هستند، از ابعاد و مطالعات فرهنگی مشهور محقق به نام هافستد بهره جسته‌اند. هافستد در یک پژوهش بلندمدت، ۶ بعد از فرهنگ کشورهای مختلف را شناسایی و هر کشور را در مقایسه با نمره کشورهای دیگر در آن بعد رتبه‌بندی کرده است. او طی این سال‌ها، چندبار تحقیق خود را تکرار و نتایج آن را به‌روز کرده است؛ تحقیقاتی که در زمینه ارتباط سقوط هواپیما با فرهنگ ملل انجام شده است نیز از نتایج تحقیقات او بهره برده‌اند. اما، هافستد [p. 115, 2] در کتاب خود ضمن اشاره به تحقیقاتی که از سال ۱۹۹۴ درباره ارتباط میان «میزان فاصله قدرت در فرهنگ ملل» (براساس نتایج تحقیق قبلی هافستد) و «وقوع حوادث هواپیمایی در آن کشورها» انجام شده است، برده‌ایک کم‌دقتی در این تحقیقات برمی‌دارد. او با بررسی شاخص «سرانه تولید ناخالص ملی» کشورهای مورد بررسی در آن تحقیقات، ارتباط خیلی بیشتری بین این شاخص و سقوط‌ها به نام هافستد، و نتیجه می‌گیرد علت سقوط‌ها «بیشتر» به خاطر «منابع محدود آن کشورها در فراهم کردن منابع، نوسازی، گزینش و آموزش نیروها» بوده است. در ادامه، هافستد ضمن اشاره به کار هلمریش به پیچیده‌بودن موضوع سقوط هواپیماها و لزوم در نظر گرفتن عوامل دیگر تأکید کرده است. هلمریش نیز اشاره کرده است که خلبانان کراهی اکثر از نظامیان بوده‌اند و این عامل در تشدید مشکل موثر بوده است.^(۳) از انتقادات دیگری که به این مطالعات وارد شده است، به‌طور خاص درباره سقوط‌های معروف پروازهای کره در آن دهه، می‌توان به مصاحبه نیویورک تایمز با مربی آمریکایی خلبانان کراهی اشاره کرد که گفته است اکثر این خلبانان بیش از حد به اتوپایلویت وابسته بوده‌اند و در نتیجه تجربه کافی را کسب نکرده‌اند.^(۴)

بنابراین، ادعای آقای ناظمی در کلیپ مذکور که

نقد و بررسی

آخرین اثر مقصود فراستخواه

نشست «گفت‌وگو درباره کتاب ذهن و همه‌چیز» با عنوان فرعی طر حواره‌هایی برای زیستن نوشته مقصود فراستخواه از ساعت ۱۷ تا ۱۹:۳۰ سه‌شنبه ۲۸ فروردین برگزار می‌شود. مجید نیلی‌احمدآبادی، محمود تلخابی و محمدامین فاضلی‌راد در این نشست درباره کتاب حاضر سخنرانی خواهند کرد.

ایرادات محتوایی مانند جانبدارانه بودن آن مبتنی بر دیدگاه غربی (western bias) گذر کنیم، هیچ اینجا، راز یعنی علت موردنظر آقای ناظمی) در باب این سقوط‌ها برداشته‌اند؛ سهمی از صحت و دقت ندارد و این موضوع که آیا صرفاً فرهنگ کشورها (در اینجا فرهنگ کره) در این حوادث مدخلیت داشته یا نه؛ یا اگر داشته، سهم این متغیر چقدر بوده، کاملاً بحث‌انگیز است و از آن مهم‌تر از منابع آقای ناظمی در کلیپ و جوابیه، چنین مطلبی استخراج نمی‌شود. آقای ناظمی در مورد نویسنده کتاب Outliers، گفته گلدول و خبرنگاران علمی مانند او مهم هستند؛ تا جایی مهم که در سخنرانی یک عضو هیات‌علمی دانشگاه شهید بهشتی نیز از گلدول به‌عنوان «شخصیت شناخته‌شده» نام برده شده است. اما کمی تحقیق درباره گلدول، حقایق دیگری را هم آشکار می‌کند. گلدول علی‌رغم اشتهار و برخی توفیقات، به علت کاربرد بیش از حد «شواهد داستان‌گونه»، ساده‌سازی بیش از حد روابط علت و معلولی، برهان‌سازی‌ها و دوگانه‌سازی‌های بی‌پایه،

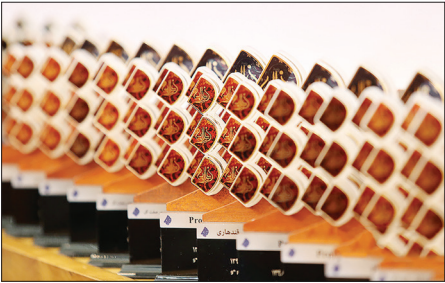
تعمیم‌گرایی یا ظاهر سطحی، شبه‌علم، عوام‌گرایی یا ظاهر علمی، کتاب‌سازی و... اعتبار چندانی در محیط‌های آکادمیک ندارد. ضمن اینکه اکثر این انتقادات به‌طور خاص درباره همان کتاب Outliers- که از قضا کلیپ مورد بحث با آن هم کلام است و به آن ارجاع دارد- از سوی اساتید و محققان برترین دانشگاه‌های جهان مطرح شده است^(۵). طرفه آنکه برخی کراهی^(۶)، برداشت‌های او را در فصل هفت کتاب مذکور «کاملاً اشتباه» می‌دانند؛ زیرا اکثر مکالمات در کابین به انگلیسی و زبان حرفه‌ای و کاملاً صریح و مستقیم بوده است و نشانی از ادبیات غیرمستقیم و تمجیدگونه نیست. حتی ظاهراً گلدول تعدداً برخی مکالمات ثبت‌شده از جعبه سیاه را در کتاب خود نیاورده است تا هرطور شده، ایده خود را اثبات کند (به آدرس درج‌شده در منابع و بحث‌هایی که بین این وبلاگ‌نویس کراهی و گلدول صورت گرفته، توجه فرمایید).

جناب ناظمی گفته است: «حوزه علم آتقدرها هم بی‌دروپیکر نیست که بتوان هر حرفی را بدون وجود تحقیقات معتبر بیان کرد». اولاً، ایشان در کلیپ به مطالعات دو زبان‌شناس اشاره می‌کند که تنها تصاویری از ایشان نشان داده می‌شود ولی نام آنها یا نام اثرشان ذکر نمی‌شود، بنابراین در و پیکر ارجاع به آنها، مشخص نیست. طرفه آنکه در جوابیه آقای ناظمی به انتقادها، هیچ اشاره‌ای به آن زبان‌شناس‌ها نشده بلکه شگفت آن است که از یک استاد اقتصاد (یعنی آقای دکتر زبانی) «یک ادعای زبان‌شناختی» را وام می‌گیرند. اگر مدعیات ایشان ارجاعات و استناداتی دارد، لازم است «در و پیکر» آن را مشخص بفرمایند. ثانیاً، آقای ناظمی هیچ توضیحی در مورد چگونگی تممیم‌پذیری این مطالعات به موارد و بافت‌های دیگر ارائه نکرده است. اگر از انتقاداتی که به پژوهش هافستد وارد شده است مانند ایرادات روش‌شناسی (از لحاظ ابزار گردآوری داده، نمونه آماری و...) و

آغاز فرآیند برگزاری

دهمین دوره جشنواره فارابی

فرآیند برگزاری دهمین دوره جشنواره فارابی ویژه علوم انسانی آغاز شده و متقاضیان تا ۳۱ اردیبهشت می‌توانند آثار خود را به دبیرخانه این جشنواره ارسال کنند. قرار است برای اولین‌بار در این دوره دو جایزه ویژه اخلاق و تربیت و مطالعات میان‌رشته‌ای اعطا شود.

حاشیه‌ای بر کلیپ منتشر شده توسط مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری در فضای مجازی

کاپیتان دم دست شماست

چه‌جور گفت‌وگویی است.

در پایان، پیشنهادی برای سازندگان کلیپ مذکور داریم. با توجه به اینکه ایشان به دلیل همکاری با «مرکز بررسی‌های استراتژیک کاپیتان» هم دسترسی کافی به کابین دارد و هم یافته‌هایشان (علمی یا غیرعلمی، هرچه باشد) در قالب کلیپ از طرف «مرکز بررسی‌های استراتژیک» منتشر می‌شود، فرضیه خود را در همان مرکز به اجرا گذارند و مورد پایش قرار دهند و نتایجش را منتشر کنند تا در صورت اثربخش بودن، هم باب جدیدی را در مطالعات مدیریت دولتی فتح کنند و هم عوایدش را در عمل، متوجه مسافران این هواپیما کنند.

پانوشته‌ها:

1- Gladwell, Malcolm, Outliers: the story of success.

از ویراست‌های این کتاب ترجمه‌های متعددی به فارسی موجود است:

گلدول، مالکوم، استثنایی‌ها: داستان موفقیت، مترجم: م. ع. سروری، تهران: جمهوری، ۱۳۸۹.

گلدول، مالکوم، تافته‌های جدابافته: داستان موفقیت، مترجم: میترا معتمد، تهران: البرز، ۱۳۸۹.

گلدول، مالکوم، نخبگان چگونه نخبه می‌شوند!، مترجم: فرناز

عسکری، فائزه عسکری، تهران: سبزان، ۱۳۸۹.

گلدول، مالکوم، قصه آدم‌های استثنایی: توفیق از نگاهی دیگر، مترجم: شهرزاد بیات‌موحد، کرج: در دانش بهمن، ۱۳۹۳.

گلدول، مالکوم، از ما بهتران: داستان موفقیت، مترجم: حامد

رحمانیان، تهران: نوبن توسعه، ۱۳۹۵.

گلدول، مالکوم، داستان موفقیت، مترجم: سیده‌علی کاشانی،

محمد ناصر، تهران: انیس، ۱۳۹۶.

گلدول، مالکوم، داستان موفقیت نخبگان، مترجم: نوشین

طیعی، تهران: نیلوفر، ۱۳۹۶.

گلدول، مالکوم، غیرمعمولی‌ها: داستان موفقیت، مترجم:

محمدرضا فرهادی‌بور، تهران: کتاب آمو، ۱۳۹۶.

2- Helmreich, R. L. , & Merritt, A. C. (1998).

Culture at work in aviation and medicine:

National, organizational and professional

influences. Aldershot,England: Ashgate.

3- Helmreich, R. L. , Merritt, A. C. , & Wilhelm,

J. A. (1999). The evolution of crew resource

management training in commercial aviation.

The international journal of aviation psychology,

9(1), 1932-.

4- http://nytimes. com/201316/07/business/global/asiana-to-bolster-pilot-training. html?_

r=0, 2008.

۵- این مطلب پوششیده و پنهان نیست و حتی در ویکی‌پدیای

انگلیسی ذیل نام گلدول، شماری از این مناقشات، مذکور و

قابل‌پیگیری است.

6- askakorean. blogspot. com/201307/

culturalism-gladwell-and-airplane. html.

7- Helmreich, R. L. , Merritt, A. C. , & Wilhelm,

J. A. (1999). The evolution of crew resource

management training in commercial aviation.

The international journal of aviation psychology,

9(1), 1932-.

8- Hofstede, Geert (1991). Cultures and

organizations: Software of the mind. Maidenhead,

UK: McGraw-Hill.

9- http://hofstede-insights. com/country-

comparison/iran,south-korea.

10- Helmreich, R. L. , Merritt, A. C. , & Wilhelm,

J. A. (1999). The evolution of crew resource

management training in commercial aviation.

The international journal of aviation psychology,

9(1), 1932-.

11- Hofstede, G. (2001). Culture's consequences:

Comparing values, behaviors, institutions and

organizations across nations. Sage publications.

منابع:

1- askakorean. blogspot. com/201307/

culturalism-gladwell-and-airplane. html

2- Helmreich, R. L. , & Merritt, A. C. (1998).

Culture at work in aviation and medicine:

National, organizational and professional

influences. Aldershot,England: Ashgate.

3- Helmreich, R. L. , Merritt, A. C. , & Wilhelm,

J. A. (1999). The evolution of crew resource

management training in commercial aviation.

The international journal of aviation psychology,

9(1), 1932-.

4- Hofstede, G. (2001). Culture's consequences:

Comparing values, behaviors, institutions and

organizations across nations. Sage publications.

5- Hofstede, Geert (1991). Cultures and

organizations: Software of the mind. Maidenhead,

UK: McGraw-Hill.

6- hofstede-insights. com/country-comparison/

iran,south-korea/

7- nytimes. com/201316/07/business/global/

asiana-to-bolster-pilot-training. html?_r=0